

Passend onderwijs vraagt om onderzoekende docent

Yvonne Richards-Vlam en Linda van den Bergh

De wet Passend Onderwijs leidt tot toenemende verschillen tussen leerlingen in de klas en een uitdaging voor docenten. Om dit in goede banen te leiden is voor zowel scholen als opleidingen een rol weggelegd, zeggen Yvonne Richards-Vlam (adjunct-directeur) en Linda van den Bergh (lector Waarden van diversiteit) van Fontys Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg (OSO).

Wat is er veranderd op het gebied van onderwijs de afgelopen jaren?

Van den Bergh: “Sinds 2014 zijn scholen verantwoordelijk om goed onderwijs te bieden aan alle leerlingen, ook waar extra ondersteuning nodig is. De bedoeling is dat leerlingen zoveel mogelijk naar een reguliere school gaan, en alleen als het écht nodig is naar het speciaal onderwijs.”

Richards-Vlam: “In feite stimuleert dit stelsel ons om op zoek te gaan naar de

kwalitatief beste onderwijsplek voor ieder kind. De vraag is daarbij wel wat kwalitatief onderwijs inhoudt. Het principe om leerlingen zoveel mogelijk in het reguliere onderwijs te laten deelnemen is mooi, maar scholen moeten wel de juiste ondersteuning kunnen bieden.”

Hoe kunnen scholen deze uitdaging het hoofd bieden?

Richards-Vlam: “Een van de factoren die de situatie bemoeilijkt is het jaar-klassensysteem, omdat dit leerlingen indeelt op leeftijd, niet op vaardigheid of vermogen. Wat je nu steeds meer ziet, zijn scholen die daar vanaf durven te stappen. Ze gaan bijvoorbeeld over op een onderwijsconcept waarbij de leerling centraal staat, in de vorm van gepersonaliseerd leren of een concept met onderzoekend en ontdekkend leren aan de basis.”

Wat betekent passend onderwijs in de praktijk voor docenten?

Richards-Vlam: “Een docent is al een duizendpoot. Door de wet Passend Onderwijs komen er steeds meer poten bij, omdat ze het lesgeven verder moeten afstemmen op verschillen in de klas.”

Van den Bergh: “Het dilemma voor leerkrachten is kiezen aan welke leerling je tijd besteedt. Geef je iedereen dezelfde hoeveelheid aandacht, of neem je meer tijd voor een leerling die kampt met problematiek? Dan zijn er ook nog kinderen met veel talent – hoeveel aandacht krijgen zij? Het lastige is dat je het eigenlijk nooit goed kunt doen: iedere keuze heeft verschillende consequenties voor verschillende kinderen.”

“Om ieder kind daadwerkelijk passend onderwijs te kunnen bieden, is het steeds vaker nodig buiten het eigen klaslokaal te zoeken naar oplossingen”

Hoe ondersteunen jullie docenten hierbij?

Van den Bergh: “Fontys OSO focust naast kennisoverdracht ook op het ontwikkelen van bredere vaardigheden. Een open, reflectief onderzoekende houding ligt aan de basis van onze masteropleiding

Educational Needs. Het gaat hierbij om je inleven, begrip opbrengen of iets bekijken vanuit een ander perspectief. Voor het omgaan met een steeds gevarieerdere groep leerlingen is deze houding onmisbaar. Daarnaast leggen we de nadruk op een leven lang leren, en stimuleren leerkrachten om continu te blijven professionaliseren.”

Richards-Vlam: “Met zestig verschillende modules werken we actief aan het verbreden van de blik van de docent. Om ieder kind daadwerkelijk passend onderwijs te kunnen bieden, is het steeds vaker nodig buiten het eigen klaslokaal te zoeken naar oplossingen. Bijvoorbeeld door samenwerking met zorginstellingen of specialisten binnen de school. Reflecteren is hierbij een ander sleutelbegrip dat we benadrukken. Wanneer iets niet lukt met een leerling, is het belangrijk dat een leraar kritisch naar zichzelf durft te kijken om te zien waar het misgaat, hoe het beter kan, en welke hulp daarbij nodig is.”

Meer informatie

www.fontysoso.nl
oso@fontys.nl
 08850 77133